

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **M.**, bytom Ž., zastúpeného JUDr. A., advokátkou v Ž., proti odporcovi **Z. a.s.**, so sídlom Ž., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu S., so sídlom B., **o zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia**, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 4 C 6/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom zo 17. mája 2011 č. k. 4 C 6/2008-290 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. júla 2011 sp. zn. 13 Co 210/2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom zo 17. mája 2011 č. k. 4 C 6/2008-290 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. júla 2011 sp. zn. 13 Co 210/2011 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súdu Žiar nad Hronom na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Navrhovateľ sa návrhom domáhal voči odporcovi mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia spôsobeného chorobami z povolania vo výške 28.918,54 €, a to v súlade s § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia platného do 31. júla 2004.

Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom z 13. septembra 2010 č. k. 4 C 6/2008-229 v spojení s opravným uznesením z 18. novembra 2010 č. k. 4C 6/2008-250 čiastočne návrhu vyhovel a uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 6.512,65 € v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh zamietol s tým, že o trovách konania bude rozhodnuté až po právoplatnosti rozsudku. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 4. marca

2011 a to v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. februára 2011 sp. zn. 13 Co 273/2010, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Podaním z 3. marca 2011 si navrhovateľ uplatnil voči odporcovi trovy konania v celkovej výške 5.062,62 € vychádzajúc zo sumy, ktorá mu bola priznaná citovaným právoplatným prvostupňovým rozsudkom.

Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením zo 17. mája 2011 č. k. 4 C 6/2008-290 rozhodol o trovách konania podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že odporcovi, vedľajšiemu účastníkovi a štátu ich náhradu nepriznal, pričom poukázal na dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 150 O.s.p. Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie navrhovateľa uznesením zo 14. júla 2011 č. k. 13 Co 210/2011 napadnuté prvostupňové uznesenie potvrdil.

Proti týmto uzneseniam oboch súdov nižších stupňov podal na základe podnetu navrhovateľa mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor") podľa § 243e ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., nakoľko týmito rozhodnutiami bol porušený zákon, pričom ochranu práv a právom chránených záujmov účastníka konania nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Navrhol uvedené uznesenia zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Žiar nad Hronom na ďalšie konanie z dôvodu, že obe tieto rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci, a to v nesprávnej aplikácii § 142 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 150 O.s.p., v súvislosti s rozhodnutím o trovách konania medzi navrhovateľom a odporcom, namiesto aplikácie § 142 ods. 3 O.s.p.

Navrhovateľ ani odporca sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Vedľajší účastník na strane odporcu vo svojom vyjadrení považoval mimoriadnym dovolaním napadnuté uznesenia za vecne správne, rozhodnutie však ponechal na úvahu dovolacieho súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 243f ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2

O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenia a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b) konanie je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi (§ 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Generálny prokurátor namietal, že obe napadnuté rozhodnutia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právne posúdenie veci je činnosť súdu, v rámci ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávne právne posúdenie veci ide vtedy, ak súd nepoužil náležitý právny predpis alebo ak súd aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Od povinnosti platiť trovy konania (§ 140 O.s.p.) treba odlíšiť povinnosť hradiť trovy konania. Podstata povinnosti hradiť trovy konania spočíva v tom, že súd zaviazá jedného účastníka konania nahradiť druhému účastníkovi buď celkom, alebo sčasti trovy konania, ktoré v priebehu konania tento druhý účastník už zaplatil. Pritom povinnosť nahradiť trovy konania zahŕňa iba tie, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ako to správne uvádza aj generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní, pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádza súd zo zásady zodpovednosti za výsledok (zásada úspechu) alebo zo zásady zodpovednosti za zavinenie alebo náhodu. Zásada zodpovednosti za výsledok (zásada úspechu) sa uplatňuje pri rozhodovaní o náhrade trov sporového konania. Len v sporovom konaní sa totiž dá hovoriť o úspechu, resp. neúspechu účastníka konania. Kritériom na priznanie nároku na náhradu trov konania je miera úspechu vo veci, ktorá sa zisťuje tak u navrhovateľa (žalobcu), ako aj u odporcu (žalovaného). Miera úspechu vo veci závisí od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej. Podľa miery úspechu môže súd o náhrade trov konania rozhodnúť

bud' tak, že prizná náhradu všetkých trov účelne vynaložených na uplatňovanie alebo bránenie práva tomu účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal (§ 142 ods. 1 O.s.p.), alebo náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo, ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný (§ 142 ods. 2 O.s.p.), alebo môže priznať plnú náhradu trov konania účastníkovi, aj keď mal vo veci úspech len čiastočný, ak mal neúspech len v pomerne nepatrnej časti (§ 142 ods. 3 O.s.p.) alebo môže priznať plnú náhradu trov konania účastníkovi, aj keď mal vo veci úspech len čiastočný, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu (§ 142 ods. 3 O.s.p.), alebo, napokon, prizná odporcovi náhradu trov konania proti navrhovateľovi, aj keď odporca nemal úspech vo veci, ak svojim správaním nedal príčinu na podanie návrhu na začatie konania (§ 143 O.s.p.).

Ako z uvedeného vyplýva, v dvoch prípadoch dáva zákon súdu právo priznať plnú náhradu trov konania účastníkovi aj napriek tomu, že mal vo veci úspech len čiastočný. Po prvé je to vtedy, ak mal neúspech len v pomerne nepatrnej časti a po druhé môže súd priznať plnú náhradu trov konania účastníkovi aj napriek tomu, že mal vo veci len čiastočný úspech, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu (§ 142 ods. 3 O.s.p.). Aplikácia tohto ustanovenia teda prichádza do úvahy iba pri rozhodnutiach, ktoré zavazujú na plnenie, a z nich iba pri tých, ktorými sa rozhoduje o výške plnenia. Nestačí, ak sa nimi rozhoduje iba o základe nároku. Súčasne musí byť splnená aj druhá podmienka, ktorou je závislosť vyčíslenia plnenia buď od znaleckého posudku, alebo od úvahy súdu.

Ako vyplýva z obsahu spisu, v danom prípade si navrhovateľ uplatnil voči odporcovi nárok na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia z dôvodu chorôb z povolania podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. vo výške 28.918,54 €. Dokazovaním v tomto konaní bolo preukázané, že u navrhovateľa sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa opodstatňujúce zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, čím bol osvedčený základ nároku. Súd následne voľnou úvahou dospel k záveru, že z titulu zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je u navrhovateľa odôvodnené plnenie vo výške 6.512,65 € a vo zvyšku preto návrh zamietol. Určenie samotnej výšky navrhovateľom uplatneného nároku na mimoriadne zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia nad základnú sumu teda nepochybne záviselo od úvahy súdu, preto s prihliadnutím na vyššie uvedené teoretické východiská, z hľadiska rozhodovania o náhrade

trov konania boli naplnené všetky zákonné predpoklady pre aplikáciu ustanovenia § 142 ods. 3 O.s.p. (navrhovateľ mal vo veci čiastočný úspech a rozhodnutie záviselo od úvahy súdu), teda priznanie plnej náhrady trov konania navrhovateľovi a nie pre aplikáciu § 142 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p., teda nepriznanie náhrady trov konania odporcovi z dôvodov hodných osobitného zreteľa, keďže odporca nárok na priznanie náhrady trov konania nemal.

Z toho vyplýva, že mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutia prvostupňového i odvolacieho súdu spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), preto Najvyšší súd Slovenskej republiky obe tieto rozhodnutia v zmysle § 243b ods. 1 a 2 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243a ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. mája 2013

JUDr. Ľubor Š e b o, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová